

Sygn. akt I C 995/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2018 r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Lidia Grzelak

Protokolant st. sekr. sąd. Jolanta Dziki

po rozpoznaniu w dniu 9 października 2018 r. w Ciechanowie

sprawy z powództwa (...) S.A. w B.

przeciwko S. P.

z udziałem Prokuratury Rejonowej w Ciechanowie

o zapłatę 2199,14 zł oraz 1375,27 zł

I nakaz zapłaty z dnia 6 lutego 2017 r. wydany w postępowaniu nakazowym w sprawie I Nc 41/17 utrzymuje w mocy w całości;

II zasądza od pozwanego S. P. na rzecz powoda (...) S.A. w B. kwotę 300,00 zł (trzysta złotych) tytułem uzupełnienia kosztów zastępstwa procesowego;

III nakaz zapłaty z dnia 16 listopada 2017 r. wydany w postępowaniu nakazowym w sprawie I Nc 2412/17 utrzymuje w mocy w całości;

IV zasądza od pozwanego S. P. na rzecz powoda (...) S.A. w B. kwotę 90,00 zł (dziewięćdziesiąt złotych) tytułem uzupełnienia kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 995/17

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. w B. w pozwie z dnia 4 stycznia 2017 r. (data stempla operatora pocztowego) skierowanym do tut. Sądu wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego S. P. kwoty 2199,14 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym za okres od dnia 23 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty. Ponadto wniósł o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że pozwany zobowiązał się przez podpisanie weksla in blanco dnia 6 listopada 2013 r. do zapłaty w dniu 22 kwietnia 2016 r. kwoty wskazanej w wekslu w wysokości 3865,14 zł. Powód wezwał pozwanego w dniu 23 marca 2016 r. do wykupu weksla. Pozwany wpłacił na konto powoda kwotę 1666,00 zł, jednak zaprzestał spłacania reszty roszczenia. Na podstawie pkt 13.1 umowy powód żądał zasądzenia odsetek umownych w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym. Do pozwu powód dołączył weksel.

W dniu 6 lutego 2017 r. Sąd Rejonowy w Ciechanowie uwzględnił powództwo w całości i wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym w sprawie I Nc 41/17.

Pozwany S. P. w ustawowym terminie wniósł zarzuty od w/w nakazu zapłaty zaskarżając go w całości i wnosząc o jego uchylenie. W uzasadnieniu zarzutów przyznał, że zawarł z powodem umowę pożyczki, której gwarancją spłaty był podpisany przez niego weksel. Wskazał, że jego intencją było zawarcie tylko jednej umowy, a nie kolejnych.

Sprawa, po wniesieniu zarzutów, została zarejestrowana pod sygnaturą I C 995/17.

Ponadto powód (...) S.A. w B. w pozwie z dnia 25 września 2017 r. (data stempla operatora pocztowego) skierowanym do tut. Sądu wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego S. P. kwoty 1375,27 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym za okres od dnia 23 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty. Ponadto wniósł o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że pozwany zobowiązał się przez podpisanie weksla in blanco dnia 28 maja 2014 r. do zapłaty w dniu 22 sierpnia 2017 r. kwoty wskazanej w wekslu w wysokości 1375,27 zł. Powód wezwał pozwanego w dniu 23 lipca 2017 r. do wykupu weksla. podstawie pkt 13.1 umowy powód żądał zasądzenia odsetek umownych w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym. Do pozwu powód dołączył weksel.

W dniu 16 listopada 2017 r. Sąd Rejonowy w Ciechanowie uwzględnił powództwo w całości i wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym w sprawie I Nc 2412/17.

Pozwany S. P. w ustawowym terminie wniósł zarzuty od w/w nakazu zapłaty zaskarżając go w całości i wnosząc o jego uchylenie. W uzasadnieniu zarzutów przyznał, że zawarł z powodem umowę pożyczki, jednakże – w jego ocenie – został obciążony zbędnymi kosztami prowizji i ubezpieczenia.

Sprawa, po wniesieniu zarzutów, została zarejestrowana pod sygnaturą I C 533/18.

Postanowieniem z dnia 28 czerwca 2018 r. Sąd połączył sprawy I C 995/17 oraz I C 533/18 do wspólnego prowadzenia i prowadził dalej pod sygnaturą I C 995/17.

W toku procesu strony podtrzymywały swoje stanowiska w sprawie.

Pismem procesowym z dnia 18 grudnia 2017 r. Prokurator Prokuratury Rejonowej w Ciechanowie zgłosił udział do toczącego się postępowania w sprawie i C 995/17. Prokurator Prokuratury Rejonowej w Ciechanowie nie zajął stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 5 listopada 2013 r. S. P. zawarł z (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B. umowę pożyczki nr (...). Zabezpieczeniem umowy był podpisany przez S. P. weksel in blanco. Umowa przewidywała wypłatę pożyczki pierwotnej oraz kolejne wypłaty. Wysokość pożyczki pierwotnej do spłaty wynosiła 4800,00 zł. Spłata miała nastąpić w 24 miesięcznych ratach w wysokości po 200,00 zł. W przypadku terminowej spłaty 18 rat, pożyczkodawca zobowiązał się do przekazania S. P. kolejnej wypłaty w wysokości 1666,00 zł; w tym przypadku wysokość należności do spłaty wynosiła 3600,00 zł. Spłata kolejnej wypłaty powinna nastąpić w 18 ratach po 200,00 zł. S. P. zobowiązał się do zapłaty kosztów ubezpieczenia, opłaty przygotowawczej oraz wynagrodzenia umownego. W umowie zastrzeżono możliwość rezygnacji przez pożyczkobiorcę z kolejnej wypłaty przez złożenie pisma przed dniem kolejnej wypłaty lub poprzez zwrot środków kolejnej wypłaty w terminie 30 dni od otrzymania pisma informującego o kolejnej wypłacie. W przypadku braku płatności pełnych rat pożyczki za co najmniej dwa okresy płatności, pożyczkodawca może wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30- dniowego terminu i wypełnić weksel. Strony uzgodniły maksymalną wysokość odsetek na poziomie czterokrotności wysokości stopy procentowej kredytu lombardowego NBP (umowa wraz z załącznikami k. 53 – 60).

W dniu 7 listopada 2013 r. S. P. otrzymał z tytułu pożyczki pierwotnej kwotę 2000,00 zł (potwierdzenie k, 61).

W dniu 18 grudnia 2014 r. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B. – (...) S.A. w B. zawarły umowę cesji wierzytelności wekslowej wynikającej z umowy nr (...) z dnia 5 listopada 2013 r. zawartej ze S. P.. W wyniku

przekształceń doszło do połączenia (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B. – (...) S.A. w B. w trybie art. 492 ksh (umowa cesji wierzytelności wekslowej k. 9, odpis z KRS k. 13 - 18).

W dniu 28 kwietnia 2015 r. (...) S.A. w B. przekazała S. P. kolejną wypłatę wynikającą z umowy pożyczki nr (...) z dnia 5 listopada 2013 r. Spłata tej należności miała nastąpić w 18 ratach po 200,00 zł począwszy od 23 listopada 2015 r. S. P. nie dokonał rezygnacji z kolejnej wypłaty (korespondencja k. 29, 81, potwierdzenie k. 62, zeznania pozwanego S. P. k. 105,).

Pismem z dnia 23 marca 2016 r. (...) S.A. w B. wypowiedział S. P. pożyczkę wynikającą z umowy nr (...) z dnia 5 listopada 2013 r., zawiadamiając jednocześnie o wypełnieniu weksla i wzywając do zapłaty kwoty 3865,14 zł (weksel k. 7, wypowiedzenie k. 8).

W dniu 17 maja 2016 r. S. P. wpłacił na rzecz (...) S.A. w B. kwotę 1666,00 zł, która została zaliczona na poczet rat z tytułu spłaty pożyczki pierwotnej. Na kwotę 2199,14 zł składają się należności: 1092,00 zł z tytułu należności głównej, 420,00 zł z tytułu wynagrodzenia umownego, 635,60 zł z tytułu kosztów windykacji, 6,54 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek umownych oraz 45,00 zł z tytułu opłaty za wydane zaświadczenia i wysłane monity (wyliczenie należności k. 120).

Ponadto w dniu 27 maja 2014 r. S. P. zawarł z (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B. umowę pożyczki nr (...). Zabezpieczeniem umowy był podpisany przez S. P. weksel in blanco. Umowa przewidywała wypłatę pożyczki pierwotnej oraz kolejne wypłaty. Wysokość pożyczki pierwotnej do spłaty wynosiła 3960,00 zł. Spłata miała nastąpić w 24 miesięcznych ratach w wysokości po 165,00 zł. W przypadku terminowej spłaty 18 rat, pożyczkodawca zobowiązał się do przekazania S. P. kolejnej wypłaty w wysokości 1666,00 zł; w tym przypadku wysokość należności do spłaty wynosiła 2970,00 zł. Spłata kolejnej wypłaty powinna nastąpić w 18 ratach po 165,00 zł. S. P. zobowiązał się do zapłaty kosztów ubezpieczenia, opłaty przygotowawczej oraz wynagrodzenia umownego. W umowie zastrzeżono możliwość rezygnacji przez pożyczkobiorcę z kolejnej wypłaty przez złożenie pisma przed dniem kolejnej wypłaty lub poprzez zwrot środków kolejnej wypłaty w terminie 30 dni od otrzymania pisma informującego o kolejnej wypłacie. W przypadku braku płatności pełnych rat pożyczki za co najmniej dwa okresy płatności, pożyczkodawca może wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30- dniowego terminu i wypełnić weksel. Strony uzgodniły maksymalną wysokość odsetek na poziomie czterokrotności wysokości stopy procentowej kredytu lombardowego NBP (umowa wraz z załącznikami k. 183 - 190, deklaracja wekslowa k. 191).

S. P. otrzymał z tytułu pożyczki pierwotnej kwotę 2000,00 zł (bezsporne).

Pismem z dnia 23 lipca 2017 r. (...) S.A. w B. wypowiedział S. P. pożyczkę wynikającą z umowy nr (...) z dnia 27 maja 2014 r., zawiadamiając jednocześnie o wypełnieniu weksla i wzywając do zapłaty kwoty 1375,27 zł (weksel k. 145, wypowiedzenie k. 146).

Na kwotę 1375,27 zł składają się należności: 1139,00 zł z tytułu należności głównej, 27,80 zł z tytułu kosztów windykacji oraz 8,47 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek umownych (wyliczenie należności k. 179).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranych w sprawie dokumentów, zeznań świadków R. P. (k. 131 – 132) i A. G. (k. 243 - 244) oraz zeznań pozwanego S. P. (k. 105, 244).

Sąd jako wiarygodne ocenił dokumenty, gdyż ich prawdziwość nie budzi wątpliwości i żadna ze stron w toku procesu ich nie kwestionowała. Sąd uwzględnił wszystkie dokumenty dołączone do pozwu i złożone przez strony. Przedłożone dokumenty rzeczywiście były sporządzone, a w ich treść nie ingerowano, nie były przerabiane. W tej sytuacji sąd uznał, iż mogą one stanowić podstawę do wydania w sprawie rozstrzygnięcia. Jako spójne z nimi uznać należy zeznania świadków oraz pozwanego S. P.. Wskazać należy, że pozwany S. P. przyznał, że nie czytał umów przed ich podpisaniem. Niewątpliwie, konstrukcja obu umów przewidująca wypłatę pożyczki pierwotnej, jak też kolejne wypłaty, nie jest typowa, jednakże treść umów jest zrozumiała. Umowy przewidywały możliwość rezygnacji z kolejnych wypłat przez ich wcześniejsze wypowiedzenie, jak również przez zwrot otrzymanej wypłaty w terminie 30 dni od otrzymania

zawiadomienia o wypłacie. Pozwany S. P. nie skorzystał z możliwości rezygnacji z kolejnej wypłaty wynikającej z pierwszej umowy; skutecznie zrezygnował natomiast z drugiej kolejnej wypłaty. Jeżeli chodzi o drugą z zawartych umów, to należność dochodzona w niniejszym procesie, stanowi zadłużenie z tytułu umowy pierwotnej, w znacznej części co do należności głównej. Pozwany S. P. nie wykazał, aby zaliczenie dokonanych przez niego wpłat nastąpiło niezgodnie z zawartymi umowami pożyczki.

Sąd zważył, co następuje:

Podstawę prawną dochodzonego roszczenia stanowiło zobowiązanie wekslowe. Powód (...) S.A. w B. był w posiadaniu weksli wystawionego przez pozwanego S. P.. Weksle te były wystawione w celu zabezpieczenia roszczeń (...) S.A. w B. (pierwotnie (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. w B.) wynikających z zawartych przez strony umów pożyczki z 5 listopada 2013 r. oraz 27 maja 2014 r. Pozwany S. P. złożył zabezpieczenie w postaci weksli in blanco wraz z deklaracją wekslową. Powód (...) S.A. w B. wypełnił weksle in blanco wystawione przez pozwanego S. P. i wezwał pozwanego do ich wykupu w terminie do dnia 22 kwietnia 2016 r. oraz 22 sierpnia 2017 r.

Prawo wekslowe w art. 10 wyraźnie dopuszcza wystawienie weksla in blanco. Z chwilą wydania weksla wierzycielowi dochodzi do zawarcia umowy skierowanej na powstanie zobowiązania wekslowego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2002 r. w sprawie V CKN 1514/00). Jest to umowa warunkowa, albowiem do powstania zobowiązania wekslowego dochodzi dopiero po ziszczeniu się warunku prawnego jakim jest wypełnienie weksla zgodnie z prawem. Czynności prawne, z których wynikają zobowiązania wekslowe mają charakter abstrakcyjny a zatem ich ważność nie zależy od istnienia lub prawidłowości stosunku podstawowego (np. sprzedaż, pożyczka). Same też nie określają celu gospodarczego lub społecznego wynikającego z nich przysporzenia. W razie zatem nieistnienia lub nieprawidłowości stosunku podstawowego dłużnikowi wekslowemu przyznaje się wobec kontrahenta tylko zarzut nienależnego świadczenia, a gdy sumę wekslową już zapłacił - roszczenie o zwrot nienależnego świadczenia. Oznacza to, iż jedynie wykazanie nieważności lub unieważnienia umowy będącej źródłem samego zobowiązania wekslowego jest jednoznaczne ze stwierdzeniem nieistnienia tego zobowiązania. Ponieważ w przedmiotowej sprawie nastąpiło podpisanie weksla przez wystawcę oraz wydanie go wierzycielowi, należy stwierdzić, iż w sprawie zawarta została ważna umowa zobowiązania wekslowego.

W niniejszej sprawie doszło do wystawienia weksla in blanco. Istotą takiego weksla jest jego niezupełność w chwili wydania go wierzycielowi wekslowemu (remitentowi), który został upoważniony do jego wypełnienia. Jednocześnie, zaakcentować należy istotną okoliczność, że do powstania zobowiązania wekslowego w przypadku weksla in blanco dojdzie wówczas, gdy wierzyciel (remitent) uzupełnił weksel w zakresie, w jakim był do tego upoważniony. Chociaż zobowiązanie z weksla jest – co do zasady zobowiązaniem abstrakcyjnym, to jednak reguła ta doznaje wyłomu w przypadku weksli in blanco, które uznawane są za kauzalne (wyrok Sądu Najwyższego z 18 listopada 1970 r. w sprawie I Pr 407/70). W przypadku, zatem sporu pomiędzy wystawcą czy też poręczycielem weksla własnego in blanco i remitentem zobowiązany może podnosić zarówno zarzuty formalne dotyczące treści weksla jak i zarzuty osobiste wynikające ze stosunku podstawowego będącego przyczyną prawną zobowiązania wekslowego. W wypadku sporu pomiędzy remitentem a wystawcą weksla własnego nie mają, bowiem zastosowania ograniczenia wynikające z art. 10 i art. 17 prawa wekslowego, które służą zagwarantowaniu pewności obrotu wekslowego i aktualizują się dopiero w chwili przeniesienia weksla na zasadach prawa wekslowego. Jak już wyżej wskazano, nie ma wątpliwości, że w procesie „wekslowym” (art. 485 § 2 kpc) pozwanemu przysługuje prawo podniesienia zarzutów wynikających ze stosunku podstawowego, co przenosi spór z płaszczyzny prawa wekslowego, na którym oparty był pozew wniesiony w postępowaniu nakazowym, na płaszczyznę stosunku prawa cywilnego. Jednak w tej sytuacji, to właśnie pozwany ponosi ciężar dowodu, że roszczenie powoda z tego stosunku nie istnieje (wyrok Sądu Najwyższego z 24 czerwca 2005 r. w sprawie V CK 780/04, wyrok Sądu Najwyższego z 15 lutego 2006 r. w sprawie IV CSK 15/05). Jeżeli występujący z powództwem o zapłatę jako remitent weksla własnego wystawionego przez pozwanego potwierdzi swe prawo dokumentem o cechach określonych w art. 101 prawa wekslowego, a pozwany nie udowodni zarzutów tamujących lub niweczących, sąd uwzględni żądanie na podstawie art. 28 ust. 2 w zw. z art. 104 ust. 1 prawa wekslowego (wyrok Sądu Najwyższego z 18 listopada 1999 r. w sprawie I CKN 215/98). Jak wskazał Sąd Najwyższy trafne jest zatem zapatrywanie, iż z punktu widzenia rozkładu ciężaru dowodzenia, powód czyni zadość wymaganiom

prawa, przedstawiając prawidłowo wypełniony weksel. Natomiast na stronie pozwanej ciąży obowiązek dochowania należytej staranności w wykazaniu zasadności swojego stanowiska dokumentami załączonymi do zarzutów przeciwko nakazowi zapłaty (wyrok Sądu Najwyższego z 15 lutego 2006 r. w sprawie IV CSK 15/05). Pogląd ten w pełni należy podzielić. Z weksla wypływa domniemanie istnienia zobowiązania po stronie osoby obowiązanej z weksla. Powoływanie się na brak zobowiązania powinno zostać przez strony sporu wykazane. Zgodnie z przepisem art. 6 kc, ciężar dowodu obciąża w tym przypadku pozwanego.

W przedmiotowej sprawie, pozwany S. P. nie wykazał, aby faktycznie jego zobowiązanie było nieważne, czy też nie istniało, względnie wygasło. Wskazać należy, że przyczyną obciążenia pozwanego S. P. przez powoda (...) S.A. w B. należnościami w kwocie 2199,14 zł oraz 1375,27 zł było niespłacenie przez niego należności wynikających z umów pożyczki nr (...) z dnia 5 listopada 2013 r. (wypłata kolejna) oraz (...) z dnia 27 maja 2014 r. (pożyczka pierwotna), a w konsekwencji wypowiedzenie umów przez powoda i wezwanie pozwanego S. P. do wykupu weksli. W świetle powyższego powód (...) S.A. w B. był uprawniony do obciążenia go nie tylko obowiązkiem zapłaty zaległych rat, ale również innych należności wynikających z umów, w tym opłat za czynności windykacyjne, a w konsekwencji do wypełnienia weksla zgodnie z deklaracjami wekslowymi wystawcy weksla.

Zgodnie z treścią art. 6 kc w związku z art. 232 kpc to na stronie ciąży obowiązek udowodnienia faktów, z których wywodzi ona skutki prawne, a jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 listopada 2001 r. (I PKN 660/00) „Samo twierdzenie strony pozwanej nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności (art. 227 kpc) powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą”. W procesie cywilnym na stronach spoczywa ciężar twierdzenia i dowodzenia wszystkich okoliczności (faktów), które w myśl art. 227 kpc stanowią przedmiot dowodu. Tzw. fakty negatywne mogą być dowodzone za pomocą dowodów faktów pozytywnych przeciwnych, których istnienie wyłącza stwierdzoną okoliczność negatywną. Tak więc ciężar dowodu w postępowaniu cywilnym nie zawsze spoczywa na powodzie, ponieważ osoba, która odmawia uczynienia zadość żądaniu powoda, obowiązana jest udowodnić fakty wskazujące, że uprawnienie żądającemu nie przysługuje (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie IV CSK 299/06).

Mając powyższe na uwadze, w przedmiotowej sprawie po przedstawieniu przez powoda (...) S.A. w B. wypełnionych weksli wraz z deklaracją wekslową oraz umów pożyczki, to na pozwanym S. P. spoczywał ciężar wykazania, że opisane powyżej wierzytelności w rzeczywistości nie istnieją, lub istnieją ale w mniejszym wymiarze (że niezasadnie obciążono go innymi należnościami niż spłata należności głównej, a weksel został wypełniony niezgodnie z deklaracją). Okoliczności te nie zostały w żaden sposób przez pozwanego wykazane. Pozwany powołuje się na brak woli zawarcia umowy obejmującej kolejne wypłaty, jak również obciążenie go zbędnymi kosztami prowizji i ubezpieczenia. Nie przedstawił natomiast żadnych dowodów na te okoliczności. Podkreślić należy, że zgodnie z art. 77 § 1 kc, uzupełnienie lub zmiana umowy wymaga zachowania takiej formy, jaką ustawa lub strony przewidziały w celu jej zawarcia. Bezspornym jest w niniejszej sprawie, że umowy pożyczki zostały zawarte w formie pisemnej, a zatem do ich zmiany, również w zakresie okresu obowiązywania czy też przedmiotu, wymagana była forma pisemna. Należy zauważyć, że pozwany S. P., jak sam przyznał, nie zapoznał się z treścią umów, czego skutkiem było przyjęcie na siebie zobowiązań wynikających z umów, nie tylko w zakresie należności głównej, lecz również innych świadczeń dodatkowych wynikających m. in. z obowiązku zapłaty prowizji czy też kosztów ubezpieczenia.

Sąd rozstrzygający niniejszą sprawę również nie dopatrywał się w sprawie naruszenia przepisu art. 5 kc poprzez czynienia przez powoda ze swego prawa użytku, który jest sprzeczny ze społeczno – gospodarczym przeznaczeniem tego prawa oraz naruszenie zasad współżycia społecznego.

Przepis art. 5 kc dotyczy nadużycia prawa podmiotowego. Ma on następujące brzmienie – „nie można czynić ze swego prawa użytku, który byłby sprzeczny ze społeczno – gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego; takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uznawane za wykonanie prawa i nie korzysta z ochrony”. Niewątpliwie nadużycie prawa podmiotowego polega na przekroczeniu przez osobę uprawnioną pewnych granic, które należą do kategorii etycznej lub społeczno – ekonomicznej przy równoczesnym założeniu, że działała ona w zgodzie z przysługującym jej prawem. Użytek jaki czyni osoba uprawniona ze swego prawa, może

stać w sprzeczności z zasadami współzycia społecznego lub społeczno – gospodarczym przeznaczeniem prawa”. „Zasady współzycia społecznego” i „społeczno – gospodarcze przeznaczenie prawa” są to tzw. klauzule generalne, czyli zwroty niedookreślone. Nie stanowią one żadnych uprawnień, ale są kryterium służącym do wyznaczania granic „wykonywania prawa”.

Wykładnia klauzuli społeczno - gospodarczego przeznaczenia prawa, powinna uwzględniać, że to treść prawa decyduje o zakresie uprawnień przysługujących uprawnionemu. Tym samym ochronie na podstawie art. 5 kc mogłyby podlegać tylko takie sprzeczne ze społeczno - gospodarczym przeznaczeniem prawa działania uprawnionego, które zarazem naruszają moralnie i aksjologicznie uzasadnione interesy zobowiązanego – czyli w istocie są zarazem niezgodne z zasadami współzycia społecznego. W niniejszej sprawie pozwani zarzucili, iż ustalenie kary umownej w wysokości nieadekwatnej do ceny wykupu oraz działanie powoda poprzez wykonanie zapisów ogólnych warunków umowy leasingu, jest nadużyciem w stosunku do gospodarczego rezultatu wykonania umowy jakiego oni mogli oczekiwać. Ich zdaniem wykonywanie umowy, nawet zgodnie z jej postanowieniami w zakresie ich obowiązków narażało ich na konieczność naprawienia powódce szkody, która przewyższała wartość umowy.

Należy pamiętać, że ujęte w art. 5 kc klauzule należy traktować jako normy społeczne ogólne, odnoszące się do wszystkich możliwych przypadków, gdy powoływanie się na prawo podmiotowe nie stanowi jego wykonywania, lecz jego nadużywanie, które nie jest społecznie aprobowane i w związku z tym nie korzysta z ochrony prawnej. Niewątpliwie oceniając roszczenia na tle klauzuli generalnej z art. 5 kc musi uwzględniać interesy obu stron. W niniejszej sprawie zgodnie z art. 353¹ kc strony zawierające umowę ułożyły stosunek prawny według swego uznania, którego treść i cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego. Niewątpliwie pozwany S. P. przed zawarciem umów nie przeczytał ich warunków, ale zgodził się na ich przyjęcie, o czym świadczy jego podpis pod umową. Obowiązkiem również pozwanego było dołożenie należytej staranności przy wykonywaniu umów, również w zakresie terminów ich obowiązywania, jak i płatności. Na zasady współzycia społecznego może bowiem powoływać się ten tylko, kto sam swego prawa nie nadużywa, zaś niedokładanie należytej staranności w zakresie terminów, w ocenie sądu, jest właśnie takim nadużyciem i nie może zostać zaakceptowane przez sąd.

Pozwany S. P., wnosząc zarzuty, zaskarżył oba nakazy zapłaty w całości, jednakże z powyższych względów jego zarzuty nie zasługiwały na uwzględnienie. Mając powyższe na uwadze, zgodnie z przepisem art. 496 kpc, Sąd utrzymał zaskarżone nakazy zapłaty w całości w mocy.

W związku z powyższym Sąd:

- utrzymał w mocy nakaz zapłaty z dnia 6 lutego 2017 r. wydany w postępowaniu nakazowym w sprawie I Nc 41/17, którym zasądził od pozwanego S. P. na rzecz powoda (...) S.A. w B. kwotę 2199,14 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP w stosunku rocznym, nie wyższej niż stopa odsetek maksymalnych za opóźnienie, za okres od dnia 23 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty wraz z kwotą 647,00 zł, tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 617,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

- utrzymał w mocy nakaz zapłaty z dnia 16 listopada 2017 r. wydany w postępowaniu nakazowym w sprawie I Nc 2412/17, którym zasądził od pozwanego S. P. na rzecz powoda (...) S.A. w B. kwotę 1375,27 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP w skali roku, nie wyższej niż stopa odsetek maksymalnych za opóźnienie za okres od dnia 23 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty wraz z kwotą 227,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Wskazać należy, że roszczenie odsetkowe, zarówno do co terminu jak i wysokości stopy procentowej, znajduje uzasadnienie w treści umów zawartych przez strony. Nadto pozwany zgodnie z powołanymi powyżej nakazami zapłaty wydanymi w postępowaniu nakazowym obowiązany są zapłacić na rzecz powoda koszty procesu na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc. Na kwoty powyższe składają się opłaty oraz koszty zastępstwa procesowego z uwzględnieniem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa stanowiące wynagrodzenia radcy prawnego ustalone zgodnie przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat

za czynności adwokackie. Jednocześnie w pkt II wyroku Sąd zasądził od pozwanego S. P. na rzecz powoda (...) S.A. w B. tytułem uzupełnienia kosztów zastępstwa procesowego kwotę 300,00 zł, mając na uwadze, że wysokość kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zwykłym wynosi - przy wskazanej wartości przedmiotu sporu - 900,00 zł, zaś stosownie do § 3 ust. 2 cyt. rozporządzenia, w przypadku skutecznego wniesienia sprzeciwu lub zarzutów opłatę ustala się na zasadach ogólnych, zaś w pkt IV – na tych samych zasadach kwotę 90,00 zł, mając na uwadze, że wysokość kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zwykłym wynosi - przy wskazanej wartości przedmiotu sporu - 270,00 zł.